

Nikola Bajto:

“TRANSPORTER”

Pet bespravno postavljenih kioska pored trajektnog pristaništa, i kišno jutro na otoku. Prije tri dana mjesno vijeće uvale Nečujam raspravljalo je o njihovom uklanjanju s obale. Nema za to nekog posebnog praktičnog razloga, ne ometaju promet na priobalnoj cesti, ali doba je rušenja bespravne gradnje i opća klima u državi nalaže da takva vrsta objekata dođe na dnevni red. Kažu, nagrđuju izgled uvale.

U osam i petnaest, bijeli Volkswagen Transporter parkira se ispred pekarskog kioska na obali. Petnaestak ljudi polako napušta zaklone okolnih streha i formira red. Nije to još bila prava kiša, sipilo je ugodno, roskalo je, bilo je to lijepo kišno jutro. Muškarci i žene, dopješačili su pod kišobranima iz svojih uvalica, došli su kupiti kruh i dnevne novine. To je ujedno i sve što se u mjestu prodaje.

Ne osjećaš nikakvu nervozu u redu. Ljudi kao da su se tek nedavno probudili, umili naspavana lica, i dok im netko drugi kod kuće priprema kavu, otišli su kupiti kruh i Slobodnu. Neki piju jutarnju kavu prije doručka. Rijetki je ovdje piju bez Slobodne na stolu.

Sve što se ovdje prodaje je Slobodna i bijeli kruh, nema nijedne druge vrste, nema krafni, nema kroasana, nema nikakvih drugih pekarskih proizvoda. Meni to ne smeta. Mrzim crni kruh, i integralni, i kukuruzni, jedini kruh koji volim je bijeli. Stari mi je pričao da je u vrijeme njegovog djetinjstva bijeli kruh bio nešto poput kolača, rijetko su ga mogli priuštiti na selu. Danas je bijeli kruh nešto kao nezdrava hrana. Ali meni to ne smeta. Kao što me nije briga ni da li mobiteli zrače. Moj ionako ne zrači, jer nitko me ne naziva. Ljudi uglavnom znaju da sam već tjednima ovdje, tjednima sam, i da se sa mnom ne događa ništa naročito zanimljivo. Ljudi u redu pred kioskom, vjerojatno će biti jednini ljudi koje sam danas vidio. Komuniciram mailom. Kada ti je svaki dan nalik onom prethodnom ne postoje događaji koje bi htio pričati telefonom.

Danas sam podigao zidić još tri reda, jučer sam podigao samo dva, sutra ću, bude li lijepo vrijeme, podići četiri. Koga bi to zanimalo? Ali misli ti postanu mirnije. Slažu se jedna s drugom u rečenice, onako kako ti klešeš i slažeš kamenje. Bave se onim stvarima koje presjećaju kroz događaje, i kojima treba vremena da bi se same dogodile. Pišem mailove, pisma baš. Započinjem ih s 'Dear taj i taj.' Ponekad, kada je nekome stalo do onoga što je napisao, dobijam poruke na mobitel tipa 'imas mail, procitaj' ili 'dobio/dobila sam, bas ti pisem odgovor'. Obavijesti o primitku pošte. Nije baš neko štetno zračenje.

Ponekad pekarski kombi dođe točno u osam. Ponekad nešto kasnije, ali nikad iza osam i trideset. Neki ljudi vole doći ranije, družiti se desetak minuta sa susjedima, neki hvataju zadnji trenutak. Jer pekar samo otvori kiosk, prekrci svoju robu iz plastičnih gajbi na police, uključi kasu, i čim posluži ljude u redu zatvori butigu. Uobičajeno radno vrijeme butige, od osam i petnaest do osam i trideset. Oni koji žele samo Slobodnu imaju prednost. To je valjda zato što imaju pripremljenih šest kuna, i što nitko ne pita 'imate li crnu Slobodnu', 'imate li integralnu Slobodnu', 'možete li mi dati tri kvarta Slobodne', nego jednostavno ostave šest kuna i uzmu novine. Doma, možda, rasparčaju među sobom novinu na glavni dio i priloge. Jutros neki stari sijedi mrgud nije htio pustiti jednu ženu ispred sebe da kupi samo novine. 'Ne može!' – zaderao se. 'Šta je vama, šta se ljutite?' – pitala je žena. 'Ne može, ja stojim odi po kiši od osan uri, i brige me šta vi kupujete samo Slobodnu. Čekajte svoj red.' Žena se vratila u red, baš ispred mene. Nije se odvažila svađati se sa starim mrgudom, čini mi se, bilo joj je u tom trenutku glupo reći mu bilo što. Vratila se na svoje mjesto u redu, i progundala valjda, samo grimasom. Ali kopkalo ju je. Smetao joj je taj istup, baš kao da joj je već pokvario dan čije je jutro tek počelo. Smetala joj je uvreda, i to što se povukla bez odgovora. Smetalo joj je što je ispalo kao da je ona pogriješila. Nije učinila ništa što drugi nisu činili prije nje. Mrgud je uzeo svoj kruh i novine i otišao. Udaljavao se polako s vrećicom bijelog kruha u ruci, prema nekoj svojoj uvalici, tamo niže na priobalnoj cesti. Bila je to bijela, čvrsta, kvalitetna vrećica kakve ne dobijaš u ovoj pekari. Bio ju je donio u džepu kada je došao kupiti kruh. Polako ju je razmotavao i pažljivo je unutra spremio polovicu. Nizak vrat na nabijenom trupu, hodao je polako

na laganoj kiši, s tom bijelom kesom lijevo, kišobranom desno, novinama smotanim pod miškom ruke s kišobranom.

Ljudi se ne udaljavaju na isti način. Ne hodaju isto u odlasku. Neki idu žurno, misliš da odlaze, ali oni idu nekamo kamo će tek doći. Neki šetuckaju, svejedno im je da li su na odlasku ili dolasku: takvi obično najbolje poznaju put. Neki idu zamišljeno, mnogo putuju u glavi. Neki lepršavo, vidiš da im se živi.

Stari mrgud ide usamljeno. Nitko njemu doma ne priprema kavu. Ona, ili ona, tamo ga ne čeka, to je ono što vidiš u njegovom koraku.

Inače, nešto je simpatično u tim svađicama između nepoznatih ljudi. Stari se izderao na ženu, baš grubo, baš je dreknuo: 'Ne može!' Pogledao ju je otresito, mrko, ali ju je u drugoj, jednako grubo izrečenoj rečenici, oslovio sa 'vi': 'brige me šta vi kupujete samo Slobodnu. Čekajte svoj red.' – završio je, opet u množini. Dereš se na nekog, a ipak mu govoriš 'vi'. 'Šta je vama, šta se ljutite?' – pita ona njega množinom uvažavanja, iako je bio krajnje otresit. Time kao da poštuje tu njegovu dernjavu.

A ima to i smisla. Stari nju poziva na red, na poštivanje tradicionalnog prava prvenstva onih koji su stigli prije. Govori joj 'vi', jer i to je red. On samo govori što je u redu pred kioskom red. Dere se, to nema veze s tim, loše je volje.

Žena ga poziva da se obuzda, 'Šta je vama?' – pita ga, jer čak i ako je pogriješila, a nije, ali čak i ako je pogriješila red je da joj se kao ljudskom biću i biću ljepšeg spola to kaže na lijep način. I ona njemu govori 'vi', jer i to je red, onaj koji nalaže pristojnost. Kad se približila kasi, gospodino lice nije poprimilo uvrijeđeni izgled. Ali morala je nešto reći. Jer ona nije pogriješila.

'Vi ne biste smjeli dozvoljavati da neki mogu uzimati samo novine, a drugi ne.' – rekla je pekaru.

On je posluživao mušteriju, samo je podigao obziran pogled prema ženi, a zatim se posvetio naplati. Otkuckao je nešto po kasi. Njoj je to izgledalo kao da može nastaviti. 'Ako ste dali onima prije mene novine, trebali ste dati i meni. Svima isto, ili nikome ništa. I ne možete dozvoljavati da vam mušterije vode red.' Pekar je ovaj put nije ni pogledao. Samo je uzeo njenih šest kuna, meni je rekao 'Izvol'te', a ona je još samo uzela novine i nije rekla ništa više. Otišla je.

Taj pekar je Bosanac, po govoru. Nisam ga nikad prije vidio ovdje, pekarski kiosk postavljen je na trajektnom pristaništu tek u ljeto prošle godine. Nekadašnjem trajektnom pristaništu. Prvo su ukinuli liniju petkom, a zatim i nedjeljom, izvan ljetne sezone brodovi pristaju jedino u glavnoj otočkoj luci, desetak kilometara odavde. Prošle sezone radile su u kiosku dvije djevojke, jedna Bosanka, druga domaća, Šoltanka. Držale su široka roll vrata kioska poluzatvorenima da bi se zaklonile od snažnog sunca. Ali ni to nije bilo neko rješenje, jer time bi se smanjila cirkulacija zraka, svejedno je bilo nepodnošljivo usijano u toj betonskoj kutiji pocinčanih limenih vrata. Obično bi prodavačica stajala negdje ispred kioska, u hladovini, i čekala dok se netko pojavi. Zimi ovdje živi manje od četrdeset i osam ljudi. Toliko ih je prijavljeno, međutim, mnogi od njih žive u Splitu, a prijavili su se ovdje da bi izbjegli plaćanje poreza na vikendicu. Tisuću i petsto kuna godišnje uštede dovoljno je snažan motiv da se promjeni prebivalište. Ako si k tome još i u mirovini, dobiješ od općine besplatne trajektne i autobusne karte. Dakle, zapravo idealno za vikendaše. Odbijemo li utajivače poreza, vjerovatno u mjestu zimi živi manje od trideset osoba. Ali smještajni kapaciteti naše uvale prelaze tu brojku barem pedesetak puta. Prošlo ljeto živjelo je ovdje šest – sedam stotina Čeha, pet – šest stotina Slovenaca, par stotina Hrvata iz različitih djelova zemlje, nekoliko stotina vikendaša, i onih tridesetak mještana, zapravo doseljenih, naturaliziranih vikendaša, nema ovdje urođenika. Bilo je otvoreno svih pet kioska na pristaništu. Prodavačica iz pekare, koja bi radila u popodnevnoj smjeni, kada bi sunce tuklo pravo u njen izlog, našla bi zaklon preko puta, u sjeni suprotno okrenutog sladoledarskog kioska. Tamo bi časkala s prodavačem sladoleda, ili bi samo sjedila i šutjela, ljeto je posebno vruće na tom mjestu, od betona i asfalta rastapa se svaka priča. Poluspuštena roll vrata njenog kioska dopirala su točno do visine pulta. Ljeti prodaju i krafne, kroasane, slane trokute, burek, pizzete, savijače s jabukom ili višnjama, ljeti je izlog načičkan takvim stvarima, i golemom, nevjerovatnom količinom krupnih osa. Nikada prije, sve do prošlog ljeta, nisam vidio toliko osa na jednom mjestu. Stotinjak osa u staklenim komorama pulta s kolačima, u svom gotovo nečujnom oblijetanju oko rastopljenog voća, u toj gomili njihovih

kretniji koje ti se čine besmislenima čak i kada ih duže promatraš. Većinu vremena samo zuje na visini od pet do deset centimetara iznad plijena, i tek povremeno ga napadaju. Ako se zadržiš malo gledajući ih, prodavačica će pomisliti da želiš nešto kupiti, ustat će iz hladovine preko puta i oprezno pogurati prema gore usijana vrata svojeg kioska. Kada uđe unutra, stat će negdje po sredini pulta i reći će ti 'Izvolite.' Kada bude to govorila, stajat će pred pultom s kolačima i s osama, i stajat će usred roja ostalih stotinjak osa koje nisi mogao primjetiti sve dok nije širom otvorila vrata. One zuje oko nje, a ona se na

njih uopće ne obazire. Polako navlači plastične kesice na ruke, koje bi valjda trebale djelovati kao higijenski uvjerljiva barijera između onoga što je sa svojim rukama činila prije, i ovoga što namjerava učiniti sada. Poslužiti te. 'Izvolite', ponavlja.

Bar nisu mušice. Ljeti, kad doručkuješ na otoku, radije ćeš izabrati ose nego mušice. Ove prve su opasne, ali su, nekako, čišće. Ubod im je opasan, ali je, nekako, zadan izvana, u poštenom obračunu, najčešće ga doživljavaš kao prolaznu vanjsku ozljedu. A ubrizgaju ti otrov, poput zmiје, najzloglasnije životinje. Jučer sam vidio jednu, tanku i duguljastu, kako gmiže preko ceste. I to baš na dijelu koji je označen siluetom propetog jelena u bijelom, crveno obrubljenom trokutu, koji se čita: 'oprez, divlje životinje.' Tu je prošle godine neka cura slupala svoju Opel Corsu zabivši se u prilično konkretnog vepra. Dakle, prometni znakovi nisu zabadava. Životinja je ostala na mjestu mrtva, Corsa zgužvana sprijeda. Kada sam prolazio, djevojka je mirno stajala pored auta i već je davala svoj iskaz policajcima. Kad popravi Corsu, zaboravit će traumu, i ostat će joj u sjećanju samo taj krasan doživljaj s ljetovanja. Nemaš često priliku ubiti tako krupnu lovinu. Jučer sam imao priliku pregaziti zmiју, najzloglasniju životinju. Gmizala je preko lijeve trake prema desnoj, mojoj, tijelo joj se sporo uvijalo kroz uzorak nalik trima nastavljenim slovima S, koji se polako primicao sredini ceste. Začudilo me je koliko je uvijena, razvučena, bila bi vjerojatno duga preko dva metra, ovako, imala je nešto više od jednog, u svakom slučaju, bila je laka meta za kotače. Mogao sam samo na trenutak jednim točkom skrenuti u suprotnu traku, i gotovo. Ne bi mogla izbjeći krenuvši naprijed, pogodio bi je drugim točkom. Njen način puzanja izgledao je isuviše nezgrapno da bi se mogla u trenutku okrenuti, i maknuti se natrag s ceste. Imao sam njen život doslovno u svojim rukama, i jedina stvar u ljudskom svijetu koja joj je išla u prilog bila je puna crta. Da bih je ubio, morao bi učiniti prometni prekršaj. No nitko me ionako ne bi vidio, što se toga tiče, mogao sam je mirno pregaziti i upisati u svoje sjećanje krasnu uspomenu na ovo kasno proljeće. Na dan kada sam ubio zmiју.

Ali, nekako, zmiја nije vrsta hladnokrvne životinje koju bi ja hladnokrvno ubio. Ne računajući kukce, jedina životinja koju sam ubio bila je neka nesretna mačka koja mi je uletjela pod auto u Splitu, na Bačvicama. Vozio sam nevjerojatno uredno, iza mene je slučajno bilo policijsko auto. Mačka se pojavila niotkud, niti metar ispred moje Honde, samo je uletjela u smrt. Bilo je vrijeme parenja, vrijeme kad mačke polude, zavijaju, tuku i grizu se, kad jurcaju uokolo kao blesave, pretpostavljam da je tako nešto bilo u pitanju. Samo sam vidio neku brzu sjenu kako nestaje pod haubom, i zatim osjetio kako je auto naletjelo na grbu. Stao sam. Pogledao sam u retrozivor. Policijski auto zaustavio se par metara iza mene. Između nas, mačka prepolovljena točno po sredini urlikala je tako da sam se naježio od užasa. U mahnitom trku vrtila je svoje slomjeno tijelo u krug, i skričala, zgažene utrobe grabila je svom snagom u nogama, zavrtjela se oko sebe već pedeset puta i nije prestajala, gledao sam to u retrovizoru i govorio u sebi: umri, umri više, umri molim te, crkni jebote, crkni, crkni više! Napokon, pala je na pod. Trzala je još čitavim tijelom. Zavijala je tim strašnim životinjskim urlikom koji para sve druge zvukove, koji ti reže kroz kožu i tkivo. Crkni jebemti, crkni više, crkni molim te! Odahnuo sam kada je konačno klonula. Izašao sam iz auta. Dva policajca u službenom Fordu, umirala su od smijeha. Pogledao sam mačku, bila je definitivno gotova. Ni kapi krvi, tijelo joj je skašeno iznutra, ležalo uz rub kolnika. Kada sam se približio policijskom autu, sa strane suvozača, policajac se trudio da suspregne smijeh, ali nije mu odmah uspjelo. Pretpostavljam da mu je tek pogled na moje sjebano lice pomogao da namjesti svoje tako da izgleda koliko toliko službeno. Rekao je da se pobrinem da uklonim mačku s ceste. Potvrдно sam kimnuo glavom, otišao u svoje auto i parkirao ga sa strane da ne blokira promet. Njih dvojica veselo su produžili dalje, trubnuli su, kao, za pozdrav. Sjedio sam još neko vrijeme u autu, prije

nego što sam otišao, propustio sam još desetak automobila.

Da, to je jedini događaj koji pamtim iz tog dana. Ničeg drugog se ne sjećam. Vjerojatno je ostatak dana bio jednako običan kao i ovaj danas na otoku kada pada kiša, i kada ništa posebno ne obećava. Jučer sam mogao ubiti zmiju, ali nisam. Jučer je kiša bila nešto slabija, mogao sam pod kabanicom klesuckati kamen za zidić na teraci, ali samo sat – dva, i toga se vjerojatno neću posebno sjećati. Ostat će barem zidić, i tamo negdje živa zmija, na margini mojeg sjećanja. Ali htio sam nešto reći o osama. Njihov je ubod nešto plemenitiji čin od zmijskog ugriza. Ostane li osin žalac u koži onoga kojeg je napala, osa je mrtva. Njen ubod ima dignitet herojskog čina, sa stajališta same pojedinačne ose, upotreba žalca je besmislena. Osa nastupa kao pripadnik vrste, poruka njenog uboda nije 'ne diraj me', njena je poruka 'ne diraj moje sestre osice'. Ubode te i žrtvuje svoj život u slavu opake reputacije budućih generacija sestara. Osa je, dakle, plemenita životinja. Kada bi prodavačica iz pekarskog kioska bila barem malo zgodnija, možda bi mi romantično izgledao prizor s gospodaricom osa. Ovako, više nisam siguran da li je ono što sam rekao o žalcima zapravo karakteristika pčela, a možda je i obiju vrsta.

Na ovom otoku živi dosta Bosanaca, u vrijeme turističkog booma osamdesetih dolazili su ovdje kao građevinski radnici. Ljeti, kada bi sezona počela, oni bi odlazili doma, u Bosnu. Jedne ratne godine, neki od njih nisu više imali kuće u koje bi se vratili, i ostali su na otoku. Siguran sam da je pekar Bosanac. Ali nisam siguran da li je pekar. Možda je samo vozač. Sumnjivo je što donosi kruh i Slobodnu. Sigurno ne proizvodi Slobodnu u pekari na otoku. Prvi trajekt dolazi na otok u sedam i četrdeset pet. Da, vidiš, kada staviš podatke jedan uz drugi, naslućuješ zaključke. Čovjek ode po kruh i Slobodnu na trajekt, treba mu pet – šest minuta da ubaci gajbe u Transporter, još deset – petnaest minuta da dođe do naše uvale, i to je već osam, s različitim zakašnjenjima, osam i petnaest. A opet, ne znaš. Trebalo bi ga o tome pitati. Da li dobijamo i ovdje tradicionalni prehrambeni proizvod – kruh, i tradicionalni izvor informacija – Slobodnu, iz Splita, ili se pak hranimo iz vlastitih pogona.

Na naslovnici današnje Slobodne stoji obavijest čitateljima: zbog remonta rotacije, novina će se sljedećih dana tiskati u Vijesnikovoj tiskari, u Zagrebu. S obzirom na opterećenost tog pogona, Slobodna će se tiskati u ranijim satima i čitatelji će biti uskraćeni za večernja, najsvježija zbivanja iz prethodnog dana. Još pada kiša. Ni jedan od dvaju kafića u našem mjestu nema unutrašnji prostor za goste, imaju samo štekate. Kada pada kiša, kafići ne rade, jer praktički i ne postoje. A kada je vrijeme povoljno može se ujutro naći čak i po desetak ljudi na svakom štekatu. Neki od ovih koji su došli kupiti kruh, svrate ovdje na kavu, ja redovito. Pet – šest poslovođa s obližnjeg gradilišta apartmanskog naselja okupe se da bi popili po nekoliko kava, dogovorili se oko dnevnih aktivnosti, i dok se dogovaraju obično dvojica čitavo vrijeme simultano telefoniraju i naručuju palete sepa ili cementa ili željezne mreže ili nekog drugog građevinskog materijala iz Splita. Kada obave posao pričaju opet uglavnom o nekim drugim svojim ili tuđim poslovima. Slično pekarskom kiosku, kafići zatvore čim se ljudi razidu, oko deset ili deset i trideset, završava im radno vrijeme. Danas ne rade, kiša je.

Nisam ga pitao da li je vozač ili pekar ili oboje, i potječe li naš kruh s otoka ili dolazi preko mora. Takve me stvari nikada nisu zanimale. Dok odlazim priobalnom cestom prema svojoj uličici, čudnog naziva Bartelmusova, za kojeg sumnjam da je ikada postojao, bez pravih kućnih brojeva, na vratima je samo zalijepljena ceduljica 'privremena adresa: Jozefa Bartelmusa 2', primjećujem kako je zapravo visoki grm šipkovine što raste uz susjedov zid bio mjesto s najviše osa na otoku. Izuzetno opasno mjesto, jer u dva metra visokoj, pola metra širokoj, i desetak metara dugoj šipkovini krilo se na tisuće osa. Dijete koje bi u prolazu zamahnulo perajom po njoj, bez razloga, onako kako to djeca čine u prolazu, moglo bi biti izbodeno na smrt. Ali ose me nikad nisu posebno zanimale. Tek toliko, kada se zateknem kako prolazim isuviše blizu šipkovine, naježim se. Ja sam jedan od onih koji se udaljavaju žurno. Jedan od onih koji rijetko doživljavaju sebe kao da odnekud odlaze, koji sebe uvijek vide kao da nekamo moraju tek stići. Kiša pucketa na napetom platnu mojeg kišobrana. Kapljice se rasprskuju na priobalnoj cesti, koja, kao da ih upija. Gazim mokru cestu, bez lokava. Pitomo pada, uporno, ravnomjerno. Čini se, padat će čitav dan, čini se, čitav dan provest ću danas u kući, neću raditi ništa. Danas hodam prema kući kao oni koji

šetuckaju, kao da je svaki sljedeći korak već onaj cilj kojem idem, kao oni koji najbolje poznaju put.

Da, poznajem ga jako dobro. Put skreće iza ugla susjedove kuće, uzbrdo, i prisjećam se kako smo na tom mjestu prije gotovo sedamnaest godina Sead i ja kamenjem zatukli zmiju. Zaglavila se u rupi zidića kroz koju je htjela pobjeći. Doslovno zaglavila, valjda je slabo poznavala put. Tijelo joj se nemoćno koprcalo pod kamenom tučom, grabili smo s puta bilo što, i uskoro, objesilo se niz zidić. Sead ju je pokušao iščupati, ali nije mogla natrag. Omotao je njen rep dvaput oko šake, onako kako čovjek omota konop da bi ga mogao snažnije povući. Trzao je jako, nekoliko puta, mijenjao je smjer povlačenja. Zmija je pukla na pola, zapravo, negdje bliže glavi, onako kako pukne načeti konopac. Sead je uhvatio vršak njenog repa, između palca i kažiprsta, zavrteo polovicom njenog tijela u ruci, i zamahnuo je dobrim tridesetak metara, u šikaru. 'Bjelouška', rekao je, 'nije opasna. Kod nas ima poskoka. To ti je prava zmija.' Kod nas, mislio je, u Bosni. Sad se dobro sjećam tog dana. Vruće ljeto, vruće na onaj način kada imaš trinaest godina. Put nije bio asfaltiran, hodali smo bosu. Mnogo je ljudi bilo dolje na plaži, ljudi iz mojeg djetinjstva, mnogi od njih danas su mrtvi. Sjećam se povika njihovih glasova. Teško zaboraviš dan kada si ubio zmiju.

Hrvatski pomorac, kaže Slobodna, ubijen je jučer u Južnoj Koreji. To je najveća vijest na naslovnici, zauzima gornju polovinu stranice. Odmah ispod nje, s trostruko manjim naslovom, onako kako je red koji nalaže pristojnost, udarna vijest. Kućni porno popularne pjevačice užgao internet. Ispod nje, Ivano Balić proglašen najboljim svjetskim rukometašem. Pet bespravno postavljenih kioska na trajektnom pristaništu. Jučer je mjesno vijeće raspravljalo o njihovom uklanjanju. Nitko nije rekao da bi ih trebalo ukloniti zato što u njima ljudi rade u nepodnošljivim uvjetima. Nitko se nije sjetio djevojke s plastičnim vrećicama navučenim na ruke, okružene stotinama osa. Nikome to nije izgledalo kao nešto nedopustivo. Treba ih ukloniti, nagrđuju izgled uvale.

Čujem zvuk diesel motora Volkswagenovog Transportera kako se se uspinje uz cestu koja vodi iz uvale. Trebat ću ukloniti ovo kamenje s naše ulice. Dovukao sam iz brda pet - šest tona kamena, i nakon klesanja ostalo je barem dvije tone otpada, takozvane šljake. Loš je to kamen, često se čitav raspadne dok ga čekićem oblikuješ. U početku je to frustrirajuće, vukao si ga iz brda u prikolici, a sada ga raspadnutog moraš vući natrag. Kasnije se navikneš, kad se raspukne samo opsuješ i uzmeš drugi.

Kad moj stari dođe iz Splita i vidi zid koji sam podigao vjerojatno će opsovati. Ne zato što sam digao zid, o tome smo se dogovorili. Ljeti našom ulicom prolazi mnoštvo ljudi, uglavnom turista koje mi unutar djelatnosti nazivamo gostima. Dogovorili smo se da ćemo zidom zakloniti naš doručak, ručak i večeru na terasi, od njihovih pogleda. Nekoć prije, za vrijeme doručka, mogao si čavrljati s desetak metara udaljenim susjedima, a sada, želiš se zakloniti kako ne bi između zalogaja čitavo vrijeme morao prolaznicima otpozdravljati s 'ahoj'. Kada dođe, stari će opsovati zato što sam nazidao hrpu kamenja bez ikakvog reda, zato što sam samo stavljao komade različitih veličina i oblika jedan do drugoga, onako kako bi mi se koji našao pod rukama. Raširit ću te iste ruke, i reći ću mu: 'Jebi ga.'